

17 APRILIU 1863.

ANULU VII.

LUMINÉDĂ-TE SI VEI FI.

Abonarea pentru districte de	152 lei
Săptăm. luna	76 —
Trei lune	38 —
Pe lună	—
Un exemplar	24 par
Locuitorii linia de 30 litere	1 leu
Locuitorii și reclame linia	3 lei

Abonamentele incep la 1 și 16 ale fiecărui luna.

Ele se facă în districte la corespondență dia-

riul și prin poste.

La Paris la d. Hallegrain, rue de l'ancien

comédie, 5; pe trimestru 20 franci.

In Austria la direcțiile postale și la agen-

țele de abonare, pe trimestru 40 florini argintă

valută austriacă.

ROMÂNU. J.

DIARIU POLITICU, COMERCIALE, LITERARIU.

(ARTICLELE TRAMISE SI NEPUBLICATE SE VORU ARDE.)

Direcțoriul diariului: C. A. Rosetti. — Geranții responditori: M. Caludescu.

Pentru abonare și reclamări se voru adresa la Administratorul diariului D. C. D. Aricescu, Pas. Român No. 13.

REVISTA POLITICA.

BUCURESCI, 10/28 Priar.

Fiind că guvernul aptuse a contractat între alte ciudate obiceiuri să acela dă lucru în taină, dă nu publică nici număr în funcțiuni, d. Marin Sergescu nici chiar graciările (d. Aricescu, etc. etc. etc.); fiind că amintim acestu obicei până la cea mai mare gravitate, adică la cestiunile financiare, despre care chiar cându ne dă că unu aviz, este necompletă, intunecos și n' unele puncturi ne esaptă, ne siliștăm și aimplin noī către publicul uncle din aceste datorie a le d-lorui Ministri. Astă-fel, spre exemplu, Ministeriul din intru tăcăndu, furăm silicii alu căuta, a-lu găsi și l'u publica noī ordinul prin care d. Marin Sergescu a fost și este numit comisar străordinar cu misiune străordinarie prin judecă și chiar prin sate. Totu astă-fel este și cu imprumutul de 6 milioane lei. Ministeriul tăcăndu, furăm silicii noī a publica (26 Martiū) dobândă ce are a plăti Statul. După aceea-a Ministeriul publicându mai deu-năd unu aviz, prin care anunțând că S'A FĂCUTU acelui renomu de la imprumut, părea căru voi să dea publicului sămă despre modul cu care să facă, furăm silicii totu noī, (în No. de Dumincă) a ghici acelu aviz, să a publicoul o dare de sămă dupe regulile financiare despre care Ministr. de finanțe pare a avea o mare repusiu, un fel de "finanțe-fobie." Publicându însă a cea dare de sămă, făcăm cunoscut că ea nu este decâtă explicarea a visului publicat de ministeriu. Medalia, dizerăm, mai are o facă multă mai deverată și multă mai interesante. În speranța că d. ministrul se va oțări a vorbi, cerurău publicului a ne permite se mai tăciām, 24, sau 36 de ore, ministru însă tace, și prin urmare, ecă eră bătrinul nostru amicu Winterhalder, imprimindu către public cea mai de căpeneță datorie a d-lui ministru de Finanțe, publicata. Recomandău publicului citirea articulului ce urmează, căci cestiu-

nea este foarte gravă, fiindu nu numai financiarie, ci și politică, rezervându-ne apoi a reveni asupra acestui indouită însemnate cestiunii.

Fiind că vorbirău de imprumutul de 6 milioane lei, și fiind că ministeriul nu publică nimic despre negocierile, unii dicu și contractările ce a făcută, în privința imprumutului de 50 milioane franci, se punem aci supu ochii publicului ce spune în acăstă privință diariul La France de la 21 Aprile.

"S'a vorbitu de unu imprumut de 50 milioane franci ce guvernul principelui Cuza ar voi se facă în străinătate.

"Noī amu susținutu că nici într-unu casu afacerea nu se va putea închiia fără autorisarea camerei. Astădi, suntemu în stare a asicura în tezefiul unei corespondențe din London, cu data 18 Aprile, că nimine în Engleteră nu voiesce a supscrive imprumutul, dacă Adunarea nu va fi redeschisă spre alu discuta și vota."

Cestiunea polonă amenință din ce în ce mai multă a lula cele mai uriașe proporții. Arătarău în No. treceute că tōte foile oficiose din Paris susținu, cu cea mai mare tăriă, reconstituirea Poloniei, și că mergu pānă aduce amint că guvernul regelui Filip s'a fostu mărginitu numai în a face o notă său doue în favoarea Poloniei, și nimicu mai multă. A pune daru astă-fel în paralelu faptele fostului regelui Franciei cu acelea ale împăratului Napoleone, este învederău că acesta este otărită și nu se mărgini în schimbare a cătoru-va note, și se trămită apoi pe unul din ministrii sej în Adunare, cumu a trămisu regele Filip pe ministrul sej, se dică: „Ordine domnese în Warszawa,” adică Polonia este ucisă și imormintată. Acăstă fiind peste putință, mai toți credu că Francia va fi silită a lula armele în mānă pentru a dobândi cea ce n'a dobândit regelui Filip.

O corespondență a nōstră din Paris, ne scrie că „n'r'o convorbire ce a avut de curențu Imperatul Napoleone cu ambasadorele rusești i-a ăisit: „N'am creatu ești cestiunea Poloniel; suntu cu tōte acestea silitu a re-

cumosece că ea este și că este serișă.” — Ca māne, mai adăgă corespondențele nostru, veți audi că Imperatul Napoleone a scrisu o epistolă autografa Czarului, invitindul, acumu ei și naintea resbelului Orientul, la pace și la frăția; după acea-a voru reveni circulari oficiale ale ministrului prin care va explica că „ces-

tia polonă n'a creat-o Imperatul Czarul Russiilor; că s'a făcutu tōte mijloacele spre alu lumina s'alu face se intre pe calea păcii și n'a voită, că „fine, pacea Europei fiind compromisă prin dreptele și periodicile resculări a le polonie, Francia este silită a se sacrifică pentru asicurarea păcii, cumu s'a sacrifică pentru Români, și în urmă pentru Italiani. etc. etc. etc.”

Acesta este mersul regulatul alu lucrurilor, înțeleginduse firesce, că Francia nu va face acestu resbelu de cătu cu o mare alianție. Si faptele, precum și foile străine arătă pe totă diao c'aliunțele s'a făcută. Dupe tōte probabilitățile resbelul daru se va face de către Francia, Engleteră, Italia, Suedia, Austria, Elveția și Portugalia, tōte aliate, și planul pare a fi că tōte aceste națiuni întrunite se mărgă pe mare spre a lovi pe Rusia dreptu în capă, în capitala ie, în Petresburg. Însă chiaru în asemene casu, cine va ataca pe Rusia pe uscată? Cine va da Polonilor agiutoriu spre a lula pe inimicu între doue focuri? Si la acăstă întrebare mai vine una și mai gravă. Români suntu vecini cu Polonia; însă Români stău neorganizați și desarmați, și Poloni au fostu goniti chiaru de către guvernul de la fruntarile lor, precum și s'a spusu chiaru în Cameră. In asemene casu daru, interesul general alu Europei cerându ca și Dunărea și Bassarabia se fi ocupate de omeni viu și politici, și pădite de măni armate și Austria fiindu intrată pe calea cea liberală, va lula negreșită locul ce Români s'arătă că nu suntu în stare alu tine, cu tōte concesiunile ce li s'a făcută, cu tōte avantagiale cele mari ce li s'a datu. Acăstă este, acăstă pote fi situatiunea, acăstă pote

fi unul din tresnetele ce insu-și d. Cogălniciana marturia că stă pe capul nostru, și noi ce facem? Care este para-tresnetul ce avem? Desordine în finanțe, desordine în totu, și anca dictatura desordinei.

Diariul L'Europe de la 22 dice c'a primitu prin o persoană venită în adinsu din Petresburg și Moscova, scriori cu sciri fără însemnate din care nu pote comunica dica, de cătu una, și care este cea urmată.

„O asociație secretă, și care are numerose ramure, voiesce a profita de impregiurările actuale spre a sili pe imperatul Alesandru a acorda Rusiei libertatea politică. Ea pregătesce o spedire de 6000 ruși în Polonia și în Lithuania spre a susține causa Polonilor să întinde insurecțiunea în Rusia propriu disă.”

Ce dice ore mărele comisariu străordinari și secretu d. Marin Sergescu, despre tōte aceste sciri și în fine despre situația Europei și despre starea de agonă în care spunu însă deputații partizan ai guvernului că este România.

IMPRUMUTUL DE 6 MILIOANE.

Dicem u imprumutul de 6 milioane de lei, de și Monitorul ne-a făcutu cunoscut că guvernul nu s'a imprumutat ou leu ci cu livre sterline, că a contractat c'unu domnul Lefevre, midilcitoru, samsar, sau ne-gociatoru împoternicu alu băncii engleze, „London and County” unu imprumut de 100,000 de livre sterline cu dobândă de 6% și o comisiune de 4%. Scim u forte bine că 100,000 de livre sterline covrășesc suma de 6 milioane lei, și facu, după fluctuația cursului, 6,500,000 sau 6,600,000 sau 6,700,000, sau 6,800,000 lei. Daru fiind că Adunarea legislativă a votat dumă 6 milioane de lei, cu dobândă de 10 la %, ne credem în dreptu, ne credem

facă la 27 Aprile, la noue ore precise de dimineață, în capela castelului de Sannes.

Locul unde avea se fiă acea Adunare era cătu se pote de bine alesu. Sannes este unu satu cu cochetăria asecată pe marginea unui riușel, ale cărui unde recorsose și transparință se preambăla pe uă albă de nisipu supu și auru. Uă pădure desă ilu ascunde de vederea călelori, și afară de casul său merge anume într'insulă pentru vre uă afacere, nici nu-l vede cine-va. Situatu în josul unei strămtorie, la marginea estremă de medă-di-resaritul a departamentului Vaucluse, elu și vecinu cu departamentele des Basses-Alpes, du Var și des Bouches-du-Rhône și face comunicările între dinsele forte ușioare.

Singură poziție topografică a acestu satu ar fi fostu îndestul săprea a-lu face preferită la ori ce altu locu, dacă uă răjiu mai tare n'ar fi vorbitu în favoarea sea. D. Comile Victor-Mariu-Amedeu de Montsalliers mărita pe fiu-sea, d-siora Amelia - Iulieta-Leontina de Montsalliers, după d. vice comite Andrei-Victore-Claris de Bezaure.

Totu nobilimea din distanță de două-deci de leuze (leghe) impregiu era invitată a asiste la acăstă casătorie, a cărui celebrare trebuia se se

obligați a numi acestu împrumutu împrumutul de 6 milioane, căci suma ce trece peste 6 milioane lei, nefiindu autorisată de Cameră, este contractată ilegalmente și pentru dinșa remane responsabile domnul ministru de finanțe, care a contractat acestu împrumutu. Daru, nu numai escedințele peste 6 milioane de lei privesc pe séma fostului domnul ministru de finanțe s'a colegilor sei, ci și diferența dobândelor, care pote varia între 15 și 18 la sute. Cu alte cuvinte, Adunarea legislativă este în dreptu, este la rândul ei obligată, prin votul seu, a cere de la fostului domnul ministru alu finanțelor a despăgubi pe Statu de tōte pagubile cauzate prin acea contractare, și la lipsă negreșită și de la totu colegii d-sale.

In articolul precedent am avutu în vedere avisul intunecosu și neslăbitu alu Monitorului, care nu se esplică asupra multor pune ale acestei contractări. Vomu cerca acumă a împlini lacunele ce a lăsatu Monitorul și vomu esamina acestu împrumutu după sciințele ce amu pututu culege și a căror autenticitate o putem garanta. Ministerul finanțelor pretinde că a fostu suptu-întellesu că comisiunea de 4% era a se calcula ca și dobândă de 6% pe anu (per annum), adică pentru 3 lune 1%, peatră 6 lune 2% și că prin urmare dobândă și comisiunea împreună nu facu mai multă decătu 10% pe anu. Pote că astă-fel era intenția sau ideia fostului domnul ministru de finanțe, da și contractul ce lă-a închiatu cu domnul Lefevre nu dice așa, ci stipulează expresu o comisiune de 4% și dobândă pe 6%. Dacă comisiunea era a se calcula pe anu, nu era nici o trebuință d'a vorbi de dinșa și de dobândă în deosebi si

altu aspectu, mai pucinu îmbulditu și mai intimu; ea incetă d'a fi scomotă să fără a inceta d'a fi voiosă.

Sera, pe la 11 ore, la întârcerea de la uă preambulare cu tortie pe lacul de la Bonde, însocată de fanfare, care era ore cumu în adevără fantastică, ospetii comitelui găsiră la castelul uă cină domnescă. Fiile care din ei îi facu onoreea cuvenită. Apoi mulțimea se risipi în tōte părți.

Balul, unu momentu întreruptu, refincea atunci c'uă animare plină de veră, care nu se mai alină totu năpteau.

Printre dansătorie uă fătă, plină de spiritu și de frumuseță, cu talia svelta și mlădișosă, atragea căutăturele prin grădina sea ușurință. Ar fi qis ușoară, vedindu-o abia atingându pămințul, purtată de ondulările valsului, că este Essler și Taglioni contopite în una și acea-asi personală.

Puritatea formelor, vivacitatea miscărilor, expresiunea căutăturelor seje măngăiose, pline de socu, totu în astă jude fătă are și poezie copită de la međa-dqi.

Pelea sea n'avea acea strălucitoare albă așa de lăudată la femeiele de pe terenul Rhinului; din contra ea avea mai multă, — ca cumu sōrelle ar fi măngăiatu-o cu cele mai calde ale seje rađe, — uă ușoară nuanță închisă ca acea a persicel căndu e aproape

FOIȚA ROMANULUI OMENII ONEȘTI.

PARTEA ÎNȚAIA.

II.

CARTELUL.

După căderea Bourbonilor (1830), partizanii legitimati, bătuți pe tōte cusăturele de burgesi, se retraseră la moșiele lor, ca Achille supu corul său, și, ca și amicul lui Patrocle, s'apucără a sta măniași contra guvernului. Nobilimea franceză, altă dată atât de spirituale și atât de valoroase pe tōte cumpările de bătălia, nu găsi d'astă dată nimioiu mai bunu de făcutu de cătu acăstă. Vejdinu însă peste pucinu c'acestă mijlococh era neputinciosu spre a struncina noua dinastie, acesti domini își schimbă tacătia și făcă unu resbelu surdă, asunșu, care în lipsă de cutedanță, nu era lipsită de ore-care indemnătică.

Ei otăriră a ocupa tōte funcțiunile, tōte posturile onorifice, său retribuite, mai alesu p'aceste din urmă, ca se potea supăpa în voia, fără a se compromite, acestu blăstemul guvernului care nu cutedă a-lu ataca în faciă.

Idea era ingeniosă și ușoră de execuție.

Vedă No. de la 14 Aprile.

se putea dica că Statul va plăti pentru dobîndă și comisiune 10 la %. Comisiunea se înțelege în totă lumea că se plătesc odată pentru totuș-d'aura, fără distincție de timp; d'acea-a comisiunea se și plătesc înainte. Dacă guvernul ar fi contractat împrumutul de 100,000 livre sterlinge pentru un termen de un an de dile cu dobîndă de 6 la % și o comisiune de 4%, ar fi avută a plăti 10,000 livre sterlinge, adică 10%, cu diferență însă, că 4000 livre sterlinge ar fi trebuită se le plătesc anticipando la primirea banilor, și 6000 livre sterlinge la finitul anului dimpreună cu capetele; dacă ar fi contractat acescă împrumutul pentru un termen de 2 ani, ar fi avută a plăti totuș 4000 de livre sterlinge comisiune și 12,000 de livre sterlinge dobîndă, adică peste totuș 16,000 livre sterlinge, sau 8 la sută pe an; dacă ar fi contractat pentru 4 ani, n'ar fi avută a plăti decât 7 la % pe an; și pentru 8 ani numai 6 1/2 la %; contractându însă pentru 6 luni, calculul ne arată 4,000 de livre sterlinge comisiune și 3000 de livre sterlinge dobîndă, împreună 7000 de livre sterlinge, adică 14 la % pe an. Daru nici guvernul nostru n'a putut înțelege lucrurile altuș-fel, căci scimă că a contractat totuș cu domnul Lefevre, celuș pucinuș provizoriu — pînă la închirianțarea Camerei, — unu altuș împrumut de 2,000,000 livre sterlinge pentru un termen de 20 de ani și c' o comisiune de 5 la %, și negresită n'a înțeles să plăti această comisiune în toți anii, căci astuș-fel ar fi asorbițuș capitalale.

Comisiunea, provisioanea, curtagiuș sau ori ce altuș nume îi vomă da, se plătesc totuș d'aura înainte; aceasta este dreptuș și logicuș, fiindu că această comisiune este profitul negoțiatorului sau mijlocitorului, éru nu aluș împrumutatorului, fiindu că această comisiune este c'știgăț din momentul închirianții contractului; d'acea-a dacă guvernul, — veșindu greșela comisă de fostul ministru de finance, — ar voi se resiliede aceea transacție desavantajiosă, adică se declare împrumutatorului că nu mai are trebuință de cele 100,000 de livre sterlinge, negresită este liberuș a refusa banii, daru comisiunea, cuvenită mijlocitorului, ori cumătrebue s'o plătescă. În casul de facă: domnul Lefevre a venită aici, așindu că Statul român are necesitate de bani; a venită, nu ca capitalistuș, ci ca negoțiatoruș, ca

a se cōce. Daru n'optea, la reflecțurile luminișorilor aprinse, resfrângindu-se în cristalurile policanđrelor, ea devenia strălucitoră și avea uă transparință care ar fi făcută gelose pe toate ghermanele din lume.

Trăsuriile figureștele d'au regulatate perfectă, aretaș totuș d'au dată uă energie putintă și uă tinereță necascabile. Gura sea era plină de surisuri; daru colțul budei sele superioare lăsa a se străvede une ori uă indouită imperceptibile, conținându uă lume întrăgă de ironia.

Astă fătă trebuie se fă avută picioare de feru; căci, după ce deschise balul și danșase totuș n'optea, totuș ea iluș inchise printuș strălucitoruș menetă cu ginerele, d. vice-comite de Bezaure. În unanimitate și în aplausul șpetelor, ea fu proclamată regina balului.

Cine este astă june și frumosă persoană? întrebă multe femeie pe vecinele loru și acestea respundeau:

Nu scimă; pentru prima oară o vedeau.

Astă june persoană ce aștează de multu curiositate... era... uă fetiță inocente scăpată c'uă d'înainte din monastire, și care ișii făcea, acum, intrarea sea în lume.

III.

Pe cându unu se dedau astuș-feliuș plăceri, pretinsă inocente a danțului,

samsară; a dīsuș ministrului de finanțe: „Statul vostru are trebuință de bani, ve potuș procure cătuș ve trebuiesc, c'uă dobîndă de 6 la %, daru ve ceru uă comisiune de 4 la %“. Ministrul a priuștii propunerea „uă propunere avantajiosă dacă împrumutul s'ar si contractat pentru un termen de 2, 4, 6 sau 10 ani, daru forte desavantajiosă în condiționile de reembursare ale împrumutului“ s'a făcută contractul, s'a supscrise și s'a investită cu toate formele cerute. Ea comisiunea domnului Lefevre, împlinită, éca comisiunea lui de 4000 de livre sterlinge c'știgăț și de sigură domnul Lefevre transmisă contractul împrumutatorului „London and County Banc“ a și luată de la dinsul comisiunea sea. Nu mai pote fi daru vorba despre acels 4000 de livre sterlinge, ce guvernul trebuie sele plătescă de va efectua sau nu împrumutul contractat, căci acea sumă este retribuționea cuvenită și stipulată, prin unu contractă în regulă, pentru unu serviciu împlinită. De se va dica că domnul Lefevre a abusat de nescunța de aritmetică a domnului ministru de finance, aceasta se poate; daru aceasta nu privescă întru nimică pe London and County Bank, care în puterea unui contractă în formă închirianță cu guvernul României a trebuită se plătescă domnului Lefevre comisiunea stipulată prin acestă contractă. Întrădeve, este de mirare ca unu ministru de finance, care însușă a venită înaintea Adunării legislative și a declarat că a găsită financele terăi în cea mai mare desordine și că duminalui va îndrepta acea stare tristă a lucrurilor, ca unu ministru de finance, care a avută în ajutoriul său două consiliari speciali, două bărbăți ad-hoc și atașați pe lingă ministeriul său cu mari cheltuieli, misiunea financiară franceză, se comită uă asemenea greșelă de calculu. Se poate că fostul domnul ministru de finance se fi uitat elementele de aritmetică ce de sigură le a învețat în copilăria sa la scolă, daru nu putem admite că uă misiune financiară, două bărbăți speciali în materie de finance aduși aici din Franța, teră unde compatibilitatea financiară s'află în perfecție, și retribuții cu atâta dărcinie, se nu cunoșcă regula de trei! Nu pu-

in partea cea-laltă a castelului, supuș boltă maurescă a unui intinsu salone cu colonate, tapetău cu pele de Cordova, se petreceau incetă și mai fără scomotu uă scenă érașii forte interesante.

In fiș-care din colțurile acestui salone patru persoane ședeau înaintea unei mesușe pătrate și jucău uă partită de bouillete său de Wisth. Altă mésă de forma ovale, de doue-spredece piciore în lungu și optu în largu, ocupa mijlocul apartamentului. În jurul astei mese, se așa, în mai multe sururi, vre uă sută de fracuri, pestriate ici colă de cete-va rochie de atlăs. Primul suru ședea, alu douile stă în picioru; cei-lalți făcea ce peauă ca se privescă peste umeri celor ce erau înaintea loru.

Omeni și femeie, fără espoție, erau aci, nemiscați, cu gitul intinsu, cu ochi lipsați p'acea mésă... în cea mai profundă tacere.

În intervale și la unu momentu o-tăritu, unu scomotu tare de voci se radică d'au dată din toate părțile, figurele deveniau sumbre său voioze, făcăreia rândul ieș, conform celor ce se petrecău.

Lă c'ștă-va cuvinte pronunțiate în centru unei grupe sucedea uă ușioră murmură, unu felu de şoptire, apoi tacerea refacerei.

temu admite érașii că domnul Ministrul de finanțe se fi făcută acestă transacție, se fi închiiaștă acestă împrumută fără a se consulta cu consiliarii sei, cu ómenii acelei misiuni franceze. Scimă că domnialor n'a fostu avari cu consiliurile loru, scimă că în toate cestiunile de finance și au datu totuș d'aura părerea loru și chiaru atunci c'ndu n'a fostu consultați; nu este daru cu putință ca tocmai în acăstă transacție, se se fi apăratu d'ăși pronunția opiniunea. Aci este unu misteriu ce nu-lu putem petrunde și nici nu voimă a-lu petrunde. Misiunea franceză nu este responsabilă, ci ministrul de finance este responsabil, elu va avea a despăgubi pe Statul de toate perderile ce a causat nescunța sa de aritmetică, căci trebuia se remăia în limitele votului Camerei.

Mai este încă uă cestiune, acea-a a cursului.

Statul a contractat nu în lei, cumă dice votul Camerei, ci în livre sterlinge, adică într'uă monetă străină care are unu cursu variabile.

Contractul stipulează că atâtă respunderea cătuș și reembursarea banilor se va face după cursul Bucureștilor în diua în care

se va face respunderea și reembursarea.

Daru cumă se va pute constata cursul livrelor sterlinge în București?

De ordinariu în toate centrurile de co-

merciu se constată cursul prin syndicii bursei. În București n'avemă nici bursă nici syndic de bursă; nu re-

mâne daru altuș mișlocu de constata-

re de cătuș a merge la diferenții banchieri și se-i întrebămu pe fiș-care

cu ce prețu ne poate vinde livre sterlinge; se adușătă totuș aceste sume și se împărtășă productul cu nume-

rul banchierilor; rezultatul va fi

cursul diui.

Spre exemplu, dacă 5 banchiri din București neară fi are-

tatū următoriele prețuri pentru livră

sterlingă: 66 1/2, 66 1/4, 66, 63 3/4,

65 1/2, prețul de mișlocu sau cur-

sul diui ar fi de 66 lei livră sterl-

ingă. Daru dacă e vorba d'au sumă

mai mare, d'au sumă de 100,000 li-

vie sterlinge, de care nici unu ban-

chiru din București nu poate dispune

îndată asupra piăței Londonului, atunci

nu existe unu cursu în București, at-

tunci trebuie se se ișe de base cur-

sul piăței vecine, spre exemplu Ga-

laș; daru dacă nici Galați nu s'află în condiție d'ă putea dispune d'au asemenea sumă, atunci trebuie se mergemă érașii la celu mai vecinu centru de comerț, la Viena; și cursul d'acolo ne poate servi de normă. Din cele dise rezultă învederă că toate desavantajele ce potu resulta din diferența cursului la epoca responderii bani- loru și la epoca reembursărilor privescă neaperatul pe celu ce se imprumută, pe guvernul României; acăstă diferență poate fi de 2 1/2, de 3, chiar și de 3 1/2 la %. A cui e culpa? A ministrului de finance care a contractat unu împrumută în livre sterlinge, în locu d'ă contracta în lei, care, după toată probabilitatea, va avea a plăti pentru acestă împrumută, nu 13 sau 16, ci 18 la %, adică va privi pe séma d'ă ministrul de finance 8 la %, căci adunarea legislativă nu îl-a autorizat de cătuș a contracta cu 10 la %, cu alte cuvinte, fostul domnul ministru de finance va avea, poate, a întorce statul uă sumă de 300,000 pînă la 400,000 de lei pentru că n'a scutu a calcula. Se poate că cursul livrelor sterlinge la epocele reembursării împrumutului se fiă mai scăduț, dorimă acăstă în interesul fostului domnul ministru de finance să-luă colegilor sei, căci este tristă ca cineva se plătescă uă sumă de 3 pînă la 400,000 lei pentru că erore de calculu, daru, după toată probabilitatea, va fi contrariul. Astădi cursul livrelor sterlinge este la Galați 66 lei 3 parale, s'ocotită pe cursul banilor d'aci, și după cursul Vienăi, calculată érașii pe cursul banilor d'aci, livră sterlingă revine la 65 lei 33 parale; apoi după probabilitate, la epocele reembursării cursul va fi de 67, 67 1/2, poate și de 68 lei.

Guvernul, după părerea noastră, nu poate pentru aceste mari desavantajie a anula transacție, afară numai de voiesce a plăti comisiunea de 4,000 de livre sterlinge, fără a primi bani, și încă, poate, și uă despăgubire împrumutatorului, care a trebuită se facă cheltuiele spre a-și face provisioane de bani; guvernul trebuie se respecte actele sale, contractul învestită cu toate formele, căci „London and County-Bank“ n'a tratat cu prin-

Se spunemă indată, spre lauda sea, ca marchisa avea p' multă tactu și bună gustă ca se voiească a maiu p'acești principi de banii. Fătă unică a marchisului de Vitrolles, care trăise uă viață de petreceri și murindu-nu-i lăsase de cătuș datorie, ea fusese luată la mōrtea tatălui său de uă mătușă și crescută de dinsa ca uă copilărișă și resfăciată. Său diu causa suprătății mijlocului său său din cauza genitelișei sele, din cea mai fragedă copilărișă, amici, rude și vecine n'ochi-mău altuș-fel de cătuș mica mar-chisă. Cându copila se mări și se desvoltă, ea era așa de bine cunoșcută suprătății acestu nume, în cătuș cea mai mare parte din persoanele ce o veau mai adese orf nu cunoșteau alte nume ale iei.

Pe nesimțite insă uă variante ușioră se făcu. Cuventul mică fu suprăs și printuă inviore tacită o numără simplu marchisă. Fătă mare, femeie, veduvă, ea purtase totuș de una acestu nume, și nălă vomă lăsa cu atâtă mal bucurioșă căci o prinde de minune și o descrie într'unu modu deplină.

Dară se revenimă la istoria noastră.

Clement Renoux.

(Urmarea în unu No. viitoru.)

Trebigne, 21 Aprile. Astădi din cîndă uă cîtă de aproape 400 musulmani a surpatu scola grecescă d'aci, mai mulți copii au remasă morți în urma acestui vandalismu de fanatici. Milicia s'a înarmat să spre a veni în ajutorul creștinilor.

— Cracovia, 22 Aprile. La 17ale cîrinte luni Lelewel a bătutu pe Rușii Zamech în ținutul Lublinului; perderea rușilor a fostu de 60 morți, trei ori două oficiari și mulți vulnerati; perdearea polonilor a fostu nesemnată. Rușii s'a retrasă la Iano. Se vorbesce și d'uă altă luptă între poloni și Ruși îngă Minsk în Masovia totu în avantajul polonilor. Diariul „Czas“ anunțe: Dupe lupta de la 16, Lelewel a ocupat uă poziune întărîtă la Lysa-Gora; acolo a fostu atacat de ruși, 600 omeni infanterie și 200 cavalerie. Lelewel i-a bătut cu deservire. Rușii perdură 40 omeni morți și mulți vulnerati; după acea a sau retrasă la Iano. — Ieri la 21 a intrat uă despărțire considerabile de insurgenți la Garenice. Rușii au tăbăritu la Instynow, uă jumetate de milă de parte de Ostrzennica. Si la Bentkowice s'adună insurgenți.

— Cracovia, 23 Aprile. La Garenice s'a bătut la 21 unu corpă de insurgenți de 600 omeni pedestri și 150 călări. Două alte despărțire, fiecare de cîte 500 omeni, au tăbăritu aproape de Paczoltowice. Se crede că intensiunea insurgenților este a lui Olkusz. Principele, Szachowskoy a primitu ierf reforțări la Maezik. S'asteptă o lovire aproape de Lycka. După lupta victoriösă din urmă, Lelencel a întărîtă despărțirea lui, a primitu și arme și măntine poziunea sa intărîtă. Generalele Berg a cerutu a-i se trămite fărăntăriare în ajutorul 100,000 trupe rusești.

— Cracovia, 23 Aprile. Nuvele sosite astădi din Lithuania spună că insurgenți au combătat la 11 cu avantajul în contra rușilor îngă Dubicze; rușii au perduț 30 omeni morți. La 13 insurgenții au bătut cu deservire îngă Pilawnia o despărțire rusescă. La 16 altă victorie a insurgenților, suptu comanda lui Wislouch, îngă Zyzmony în districtul Trock. Teraniu iau parte la insurecție. Mosakowski s'âslă cu 600 omeni îngă Scalo în districtul Cracovia și Iezioranski cu 800 omeni îngă Iomaszow în districtul Lublin.

— Berlin, 22 Aprile. Din frumătaria polonă se anunță, că Duminică trecută, la 19, s'a datu două lupte săngerăsoare în pădurile Kampinos, 6 mile departe de Warszawa și îngă Pultusk; acestu din urmă orașu a fostu incendiul de ruși.

— Breslava, 22 Aprile. Gazeta Silesiei de astădi anunțe de la Ostrowo ou dată de 21: Ieri (20 Aprile) după sosirea generalului Waldersee, a sositu și generalele rusesc Wittgenstein; celu d'antiu s'âslă astădi (21) la Pleschen. Gimnasiul nu s'a închis cu s'a esclusu numai 68 scolar. (?) Se măntine cea mai severă închidere a fruntașilor; nici călători, nici mărfuri nu se îngăduie a trece peste frontiera spre Kalisch. Atingătoru de turburaea în gimnasiul de la Ostrowo avem a mai adăoga, că la 20 Aprile în timbul serviciului divinu la biserică catolică, gimnasiastii căntără cântecul național polon și nu s'a supus ordinii d'a tace. Colegiul profesorilor a luatu decisiunea a închido îndată clasele și au cerutu ordine prin telegrafă.

Paris, 21 Aprile. Diariul „France“ anunțe de la Petersburg, că la 19 s'a înținut un consiliu secretu, la care au existat principi imperiali, membrii Pleinului și ministrii; Consiliul a fost preșidat de însuși imperatul; obiectul dezbaterii fu polonia. Predarea noteelor e loru trei puteri a cauzat uă măse simțicne.

— London, 21 Aprile. Năpteală. La uă interpozită a domnului De-man, Lordul Palmerston a respunsu, că guvernul nu posedă nici uă informație exactă asupra întinderii (la portec) amnistiei rusesci, a cărea-s generalitate ar fi negreșită de dorit, după ce trupele rusesci s'a condusă cu atacă barbarie în Polonia.

— Danzig, 22 Aprile. Gazeta de la Danzig de astădi anunță din Warszawa, cu data de ieră, că Sigismund Wielopolski a primitu demisiunea sea

din cauă cunoscutel afaceri cu Principele Napoleone. În cercuri guvernamentale se dice, că tatălui numitului, Marchisul Wielopolski, ar fi cerutu demisiunea sa pentru divergență de opiniune cu generalele Berg.

— Sibiu, 22 Aprile. Congresul Română a adoptat în sedință de astădi în unanimitate adresa de mulțumire către Imperatul; într'insa esprimă, că națiunea română remane credinciosă Majestăței sale, diplomei de la Octobre și Constituției de la Februarie și precum și unității imperiului. Adunarea a datu ministrul Comitele Nadasy și Prședintelui Crenneville unu votu de încredere și de mulțumire. Amendamentul domnului Bariu atingătoru de drepturile teritoriale, de regulaire și lămurirea relațiunilor Transilvaniei către corona Ungariei a fostu încongiurat de soldați și măcelari, numai vre-o 30 de oameni au isbutit a scăpa. — Din Volhynia aflată în avangajul polonilor. S'a luatu decisiunea a înfața adresa la Viena printr'uă deputație compusă de Președintele Șaguna și de dece membri.

INSURECTIUNEA POLONĂ.

Intr'uă ordine a guvernului secretu, cu data de 8 Aprile, găsimu următoarele stipulații atingătorie de impositul național: Proprietarii de imobile plătesc 10 la % din venitul curat. Capitaliști și industriali, alu căroru venitul curat trece peste suma de 10,000 de florini poloni (aproximativ 15,000 de lei) plătesc totu 10 la % din venitul, acel alu căroru venitul trece peste 4000 de florini anual plătesc numai 5% și acel alu căroru venitul anuale este mai micu de cătu 4000 de florini, asemenea și posesorii de institute de învățătură, artiști și funcționarii au a plăti numai 1% din venitul loru curat; meseriașii plătesc 1½ la %; avocați, doctori în medicină, arhitectii și inginerii plătesc 7 la %. Percepția impositului național începe după trecere de 22 dile de la publicația ordinii (la 1 Mai).

De la teatrul de resbelu n'avemă înregistra de cătu închirării mai mici în Polonia centrală, și anume la 16 uă lovire îngă Babice în depărtare de căteva ore de la Warszawa; uă altă luptă îngă Gora, totu în districtul Warszawei, în care poloni suptu comanda lui Kuczyk au respinsu pe ruși; apoi uă a treia luptă îngă Jablonna aproape de Warszawa. Nuvele de la Kalisch spună că de la 12 Aprile totu guberniul s'âslă în deplină insurecție. Insurgenții în numeru de mai multe miile s'a împărțită în dece coruri și au ocupat în districte poziuni fortificate. Rușii s'âslă concentrări în garnisonile loru și nu cutedă a părăsi ralonul tu-nurilor loru. Unu altu raportu, totu cu data de 12 Aprile, vorbesce despre începutul operațiunilor corporul de insurgenți suptu comanda lui Seyfrid în partea occidentală a Poloniei aproape de Konin. Acestei corpuri este adunat în partea locului de Seyfrid, unu emigrante din ținutul Augustow. Adunarea corporul a începutu la 8 la Orly îngă Izbica și între combatanți s'âslă unu număr mare de terani. După ce Seyfrid a astădi că rușii au pornită de la Włocławek, Kolo și Konin în contra taberii sale, s'a retrasă spre Sompolno. Rușii s'a luat după dinsul și, ajungindu între Sadino și Ruszkow la unu locă băltosu, unde nu putea desvolta totu puterea loru, s'a vedutu d'uă dată atacă de insurgenți; au perduț 200 de oameni morți și 30 de care cu vulnerați au fostu transportate la Izbica. Polonii n'a perduț în această luptă de cătu numai 12 oameni. În districtul Augustow uă mică despărțire de insurgenți în numeru de 80 oameni a fostu atacat d'uă coloane militare rusescă. Poloni deschisă răsupele loru. Acesta a înțenută pe 90 mandantele soldaților și întrebuită uă strategie rusescă. Elu s'âslă suptu polonilor că voiesce a parlamenta, trei din insurgenți merseră îndată la din-

sul spre acest scop. Oficiarii rus le arătu proclamațione falsificată a guvernului secretu, cu coprinderea ca poloni se depui petutindinea armele, fiindu că s'a închiătat pacea, le arătu și uă gazetă, care descrie pe largu amenunțele și le dice că rușii și poloni suntu acumul frați. În timpul acestei întreburi se apropiaseră și cel lăță insurgenți, cari, fără a bănuvi violența respunseră cu „se trăiască poloni și rușii și lăpedar armele spre a stringe mănele rușilor, în acel momentu însă fură incongiurat de soldați și măcelari, numai vre-o 30 de oameni au isbutit a scăpa. — Din Volhynia aflată în greutate, după arearea oficială, de 1090 dramuri: (2 oca 290 dramuri;) a doua în formă de picioru cintăresco 490 dramuri. După părere unu giuvarergiu, acese doue petre voru perde prin lucrarea (tăierea) loru uă a treia parte din greutatea loru. Aceste petre gigantice suntu incongiurate de alte 60 smaragde tăietoare, din care celu mai mare cintăresc 170 și celu mai micu 50 dramuri. După ele vine uă broșă (broche) de diamantă fasonate c'unu diamant la mijlocu de 32 carati incongiurat de 80 diamante mai mici, totu de cea mai frumosă apă. Apoi doue alte broșe de diamantă, din care una cuă petră la mijlocu de 36 carati și 47 diamante mai mici de la 15 pînă la 20 carati; cea lăță cuă petră în mijlocu de 22 carati incongiurat de maru turcoz de cea mai frumosă coloare. Lăngă ele altă trei broșe, la mijlocu cu căte unu mare și frumosu smaragd, incongiurat cu doue rânduri de brilate proporționale, de cea mai linșpede apă. Eră doue broșe cu petre mijlocie de brilate de 50 carati incongiurate c'unu cercu indouit de smaragde. În urma broșelor vine uă părechia de cercei gigantici de mărgăritarie, incongiurati de cercuri mari de diamanti. Lingă cercei uă părechia de bracelet de auru forte frumosu lustrate, presărate cu rubinuri și brilate și la mijlocu mai multe mari brillanți formăd uă rosă. Lingă braceletle s'âslă inelul cu renumitul diamante Akar-Syn, a căruia posesiune în familia Sultanului datea din începutul istoriei sale. În alu douile rânduri găsimu cinci semi-corone, ornamente de capă ale Sultanelor; petre de mijlocu în mărimea unei nuce incongiurate de brillanți, împreună în greutate de 300 carati. A doua coroană este compusa de rubinuri, petre de mijlocu, unu rubinu d'uă mărime gigantă și de cea mai frumosă culoare. A treia coroană este de fildeșu forte bine lucrată și presărată cu rubinuri și brillanți într'uă neregularitate plăcută ochiului. A patra coroană este de auru cu smaltu (email) de azur; a cincea de auru în smaltu verde, aceste amendoare ornate cu brilate și mărgăritarie prețioase, cari ar fi d'ajunsu pentru coroană de rege. După acestea vinu noile coloane prețioase, totu ornate de diamanti și rubinuri, și trei garniture de pene (panaches) ornate ca smaragde, brilate și rubinuri. Acestea facu colecționea unia din siciunuri. Alu douile siciunuri coprindeau trei cupe de auru ornate cu rubinuri și diamante, pe urmă uă cingătorie de sabie, strălucitoră de diamanti, patru săbi și doue busugane lustrate în auru ciselatu și ornate cu diamanti, trei ciubuce lungi de lemnul de abanosu ornate cu diamanti. Unu ciubucu de călătorie de auru cu smaltu albastru ornat cu diferite petre scumpe; uă părechia de călimări de auru cu diamanti și rubinuri, trei clondire de apă pentru călătorie de auru ornate cu petre scumpe; pînă de auru plin de diamanti, uă cămășea de cizură și accesorie de cea mai fină lucrare de oțel demascinată și ciselatu cu auru; uă șea cu freul și totu trebuințele ornate cu cusătore de auru și petre scumpe, apoi uă părechia de pistole forte prețioase. Tote aceste prețioase obiecte ale coroanei imperiului s'a evaluat la 2 milioane lire.

Esposiția industrială otomană.

Dacă amu tăcutu pîn'acumul despre cea d'antiu espoziție națională de industrie în Turcia, amu facutu-o fiindu că amu voită a accepta pînă va fi completă, și apoi fiindu că amu totu sperat că comisiunea espoziționii va publica unu catalogu de obiectele espușe. Acumă însă a trectu mai multu d'uă lună de căndu s'a deschis espoziționea și se vede căru și de prisori aștepta mai multu. Domnii Comisari își batu capătă, își fréca mănele și nu sciș cumu se facă, nu suntu în stare a redige unu catalogu; daru domnilii esponenți nu s'âslă mai nici uă dată lingă obiectele espușe de dânsii. D'acea raportorele n'are nimicu ce-lu pote călăusi și este redusu pe propria sa observație; găsesce la fiecare obiectu espusu uă țedulă, ce coprindu numerozul clasei și prețul obiectului, etc. Totu nisice asemenea împrejurării scopul principale alu espoziționii este perduț, căcă visitatorul nu și poate face nici uă ideiă despre adeverata valoare a obiectelor espușe, căcă nici cea mai bună cunoșință speciale nu poate împlini lipsa unui catalogu. Dacă daru aprețuirea nostră nu va fi favorabile întreprinderii, dacă relațiile noastre voru ave unu caracteru fragmentar, culpa nu este a nostră, ci a comisiunii.

Între toate obiectele espușe atrage mai cu semă atenționea privitorului domnului etalagiș sau sclerine cu sticla, îmbrăcate cu catifea roșie. Aceste pompoane etalagiș coprindea petre prețioase ale coroanei; dicomu coprin-

deau, fiindu că suntu căteva dile de cîndu cea mai mare parte din aceste obiecte prețioase au reluată vechiul loru locu în camera tesaurului imperial. Celu ce va visita acumă espoziționea nu mai poate vedea parte a ei de cea mai interesante. Intre petrele nelucrate merită uă osită mențiune două mari smarade d'uă mare valoare: unul este uă petră ovală în greutate, după arearea oficială, de 1090 dramuri: (2 oca 290 dramuri;) a doua în formă de picioru cintăresco 490 dramuri. După el vine uă broșă (broche) de diamantă fasonate c'unu diamant la mijlocu de 32 carati incongiurat de 80 diamante mai mici, totu de cea mai frumosă apă. Apoi doue alte broșe de diamantă, din care una cuă petră la mijlocu de 36 carati și 47 diamante mai mici de la 15 pînă la 20 carati; cea lăță cuă petră în mijlocu de 22 carati incongiurat de maru turcoz de cea mai frumosă coloare. Lăngă ele altă trei broșe, la mijlocu cuă căte unu mare și frumosu smaragd, incongiurat cu doue rânduri de brilate proporționale, de cea mai linșpede apă. Eră doue broșe cu petre mijlocie de brilate de 50 carati incongiurate c'unu cercu indouit de smaragde. În urma broșelor vine uă părechia de cercei gigantici de mărgăritarie, incongiurati de cercuri mari de diamanti. Lingă cercei uă părechia de bracelet de auru forte frumosu lustrate, presărate cu rubinuri și brilate și la mijlocu mai multe mari brillanți formăd uă rosă. Lingă braceletle s'âslă inelul cu renumitul diamante Akar-Syn, a căruia posesiune în familia Sultanului datea din începutul istoriei sale. În alu douile rânduri găsimu cinci semi-corone, ornamente de capă ale Sultanelor; petre de mijlocu în mărimea unei nuce incongiurate de brillanți, împreună în greutate de 300 carati. A doua coroană este compusa de rubinuri, petre de mijlocu, unu rubinu d'uă mărime gigantă și de cea mai frumosă culoare. A treia coroană este de fildeșu forte bine lucrată și presărată cu rubinuri și brillanți într'uă neregularitate plăcută ochiului. A patra coroană este de auru cu smaltu (email) de azur; a cincea de auru în smaltu verde, aceste amendoare ornate cu brilate și mărgăritarie prețioase, cari ar fi d'ajunsu pentru coroană de rege. După acestea vinu noile coloane prețioase, totu ornate de diamanti și rubinuri, și trei garniture de pene (panaches) ornate ca smaragde, brilate și rubinuri. Acestea facu colecționea unia din siciunuri. Alu douile siciunuri coprindeau trei cupe de auru ornate cu rubinuri și diamante, pe urmă uă cingătorie de sabie, strălucitoră de diamanti, patru săbi și doue busugane lustrate în auru ciselatu și ornate cu diamanti, trei ciubuce lungi de lemnul de abanosu ornate cu diamanti. Unu ciubucu de călătorie de auru cu smaltu albastru ornat cu diferite petre scumpe; uă părechia de călimări de auru cu diamanti și rubinuri, trei clondire de apă pentru călătorie de auru ornate cu petre scumpe; pînă de auru plin de diamanti, uă cămășea de cizură și accesorie de cea mai fină lucrare de oțel demascinată și ciselatu cu auru; uă șea cu freul și totu trebuințele ornate cu cusătore de auru și petre scumpe, apoi uă părechia de pistole forte prețioase. Tote aceste prețioase obiecte ale coroanei imperiului s'a evaluat la 2 milioane lire.

În compartimentul de mijlocu se găsesc espușe obiectele din categoria Clasă I: cereali, legumi uscate în sticla; fragmente de marmură și de petre de construcție, în fine căteva probe (echantillons) de lemnul peatră mobil și pentru construcție de corăbie. Cunoscători declară aceste din urmă de escelite; ele provină din Asia mică, din locurile aprope de Brussa și de Kutahia. În colecționea clasă III suntu mineralile. Cine are o ideiă despre marea avuță mineralogică a Turciei, va trebui a se mira de aspectul serăcăciu și miserabil alu acestor colecționi; chiar și aranjamentul mi-

neralilor arătă nescință și de neglijință, ce caracterisă splătarea minerelor noastre.

In a IV clase atrage atenționea privitorului lucrările de selăriă. Este anevojă a face o comparație între selele turcesciorăne cu atâtă lucru de aur și argint și cele atâtă de simple europiane. Privitorul vede aci reprezentatul într'uă chipu caracteristic gustul oriental, și va examina cu interesu aceste obiecte. In acea clase este și colecțione prețioasă de arme vecchie turcescă, care merită unu esemea mai d'aprove. Arheologii, și anticarii, voru vedea cu atențione acelaș colecție și voru admira mai cu semă lucrările damascinate. Amu observă, să acelaș poate fi d'unu mare interesu pentru arheologi, că cea mai mare parte a acestor arme vecie din timpul Sarazinilor suntu ornate cu semnele simbolice ale franc-masoneriei. Alături cu arme vecie, într'unu sicriu de sticla se păstrează unu costum național circasianu deplinu, cu șesa, friul și armele sale, totul brodatu lusoș și d'uă valore de 60,000 lei.

In curtea arsenala, suptu loja imperială, unu mare gazometru și unu modelul de locomotive, lucratu de Said Bei. Aceste done obiecte au, pe lângă sculele coroanei, cea mai mare atracție pentru publicu și suntu totă diuă incongiurate de multime de privitor. Alătura cu ele este o mică mașină de abur în necontenită lucrare, care și ea adună mulți admiratori. Aceasta despărțire coprindă totu felul de arme moderne, de la tunurile ghințuite pînă la pistolul de busunară, uă mare colecție de unelte de artillerie, de brilate și de construcție de corăbie, precum și produse analoge; apoi căteva modeluri de fortificații, de poduri de corabie și de ponte. Tote aceste obiecte au fostu espuse de că

